लक्ष्यं विश्वमानम्

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY

B.A. Programme 5th Semester Examination, 2023-24

DINABANDHU MAHAVIDYALAYA
Estd.-1947
CENTRAL LIBRARY

SANGDSE01T-SANSKRIT (DSE1)

Time Allotted: 2 Hours | Full Marks: 50

The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.

SECTION-A

1. अधोलिखितेषु ***पञ्च*** प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च समाधेयाः — 2×5 = 10
   (क) कथं रुद्रः 'नीलग्रीवः' इति कथ्यते ?
   (ख) 'प्रथमो दैव्यो भिषक्' – भिषक् इति पदेन क उच्यते ? शब्दस्यास्य कोऽर्थः ?
   (ग) रुद्रदेवस्य नामान्तराणि लिख्यताम्।
   (घ) रुद्रदेवस्य आयुधं कीदृशम् ?
   (ङ) महीधरानुसारेण रुद्रशब्दस्य निर्वचनं साधयतु।
   (च) 'शिवेन वचसा त्वा गिरिशाऽच्छावदामसि' — शिवेन वचसा नाम किम् ?
   (छ) कथं रुद्रः गिरित्र इति कथ्यते ?

2. अधोलिखितयोः ***एकस्य*** प्रश्नस्य उत्तरं प्रदेयम् — 10×1 = 10
   (क) रुद्रदेवस्य भयङ्कररूपं यथाग्रन्थं प्रतिपाद्यताम्।
   (ख) रुद्राध्याये रुद्रदेवस्य इषवः कीदृशविशेषणैः स्तुताः इति रुद्राध्यायमाश्रित्य वर्णनीयम्।

3. यथेच्छं ***मन्त्रद्वयं*** व्याख्येयम्। 5×2 = 10
   (क) शिवेन वचसा त्वा गिरिशाऽच्छावदामसि।
   यथा नः सर्वमिज्जगदयक्ष्मं सुमना असत्॥
   (ख) यामिषुं गिरिशन्त हस्ते विभर्ष्यस्तवे।
   शिवां गिरित्र तां कुरु मा हिंसीः पुरुषं जगत्॥
   (ग) या त रुद्र शिवा तनु घोराऽपापकाशिनी।
   तया नस्तन्वा शन्तमया गिरिशन्ताभिचाकशीहि॥

SECTION-B

4. यथेच्छम् ***एकस्य*** उत्तरं प्रदेयम्। 10×1 = 10
   (क) बृहदारण्यकोपनिषदि चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थब्राह्मणानुसारं जीवात्मनः उत्क्रमणं व्याख्येयम्।
   (ख) बृहदारण्यकोपनिषदः चतुर्थाध्यायस्य पञ्चमब्राह्मणानुसारं कर्मसन्न्यासस्य स्वरूपं प्रतिपाद्यताम्।

5. अधोलिखितेषु यथेच्छं ***द्वयं*** संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च व्याख्येयम्। 5×2 = 10
   (क) अन्धं तमः प्रविशन्ति येऽविद्यामुपासते।
   (ख) मृत्योः स मृत्युमाप्नोति य इह नानेव पश्यति।
   (ग) अथ मृत्योऽमृता भयत्यत्र ब्रह्म समश्नुते।

———×———